



“Политичка ситуација у БиХ је катастрофална... Доминантне политичке тенденције убрзавају процес растакања земље... Шеснаест година од завршетка рата унутар земље још није постигнут консензус о њеном постојању... Избор Комшића за хрватског члана Предсједништва БиХ представља чин бесрамног и неодговорног политичког волунтаризма и један од посљедњих ексера у мртвачком сандуку БиХ . . . Једино притисак међународне заједнице још одржава БиХ.”

Ово су акценти из интервјуа који је проф. Нино Распудић са загребачког Филозофског факултета прошле недеље дао мостарском порталу Дневник. Као и многи други коментатори широм региона, могли бисмо да се сложимо са сваком од наведених констатација. Све су и општепознате и општепризнате али, формулисане у овако драматичном тону, могу и ненамјеровано да послуже као алиби за радикалну интервенцију споља. Не мора то да буде баш бомбардовање, довољне су и “уставне промјене”, “функционалнија управа” и сл. Зато су неопходне одговарајуће релативизације. Да ли је “политичка ситуација у БиХ је катастрофална” или није, зависи од угла гледања. Ако је посматрамо као јединствену цјелину, Распудићева оцјена је тачна, али уколико је узмемо као збир дијелова, онда и није. РС која обухвата безмало половину БиХ је још почетком године конституисала све органе власти, донијела годишњи буџет и, да није привредних проблема чији узроци су у глобалној кризи, била би не само политички него и социјално-економски примјерно стабилна. У другој половини земље, политички ствари стоје неупоредиво лошије, али то тамо не зове се (читава) БиХ него (само) Федерација.

Тешко је без резерве прихватити и тезу да “доминантне политичке тенденције убрзавају процес растакања земље”. Иако постоји озбиљан политички сукоб између Бошњака и Хрвата, херцегбосанске иницијативе за територијално-етничку подјелу “већег ентитета” не воде ка растакању земље него само ка њеној даљој децентрализацији. Штавише, БиХ као кон/федерација три народа у три федералне јединице била би спасоносна формула за њен опстанак.

Да “Шеснаест година није постигнут унутрашњи консензус о постојању БиХ” такође је, опет сасвим условно, тачно. Истина је да се никада после 1995. три народа нису на рефе рендому демократски изјаснила да ли прихватају посљератно уређење, а у међусобни рат 1992. и ушли су управо због неслагања по истом питању. Али, истина је исто тако да су Милошевић, Туђман и Изетбеговић били овлашћени од националних парламената да у име локалних Срба, Хрвата и Муслимана потпишу међународни споразум о БиХ.

Теза да “избор Комшића за хрватског представника представља бесраман чин политичког волутаризма и посљедњи ексер у ковчег БиХ” сама по себи није спорна. Распудић, међутим, заборавља да се то исто догодило и прије четири године и да су беиха Хрвати то прихватили. Као што су прије тога прихватили да се “Бошњачко-хрватска федерација” преименује у “Федерацију БиХ”, као што су још прије тога “заборавили” да су Вашингтонским споразумом добили право на конфедерацију Федерације са Хрватском, као што су се још прије свега тога 1992. изјаснили за независну БиХ и одустали од “ливањског питања” итд.

Напокон, Распудићева тврдња да “Само још притисак међународне заједнице одржава БиХ” и стоји и не стоји. Могло би се лако доказати да је спољни фактор, чак много више него домаћи актери, био и остао генератор растурања БиХ. Почело је са наговарањем на зло Али је од стране једног америчког амбасадора и до данас траје подстицањем Златка да се игра ватром од стране другог америчког амбасадора. Прецизније речено, САД и савезници у БиХ наизмјенично дјелују час као ватрогасци пожара час као ватропирци. Недају јој ни да се распадне, али ни да се консолидује тако што ће о њој одлучивати људи који живе у њој.

Освјежење је Распудићева прогноза о реаговању обесправљених Хрвата у БиХ. “Неријешено национално питање је основни генератор национализма, тако да се, нажалост, и ‘догађање народа’ може догодити само као национално. Тешко је процјенити колико је близу моменат када ће се чаша прелити.” Бошњаци су им превентивно већ запријетили да увођење трећег ентитета не би могло да прође без оружаних сукоба. А Србима једино преостаје да стану на границе ентитета за које је Додик већ тражио да се обиљеже како се комшијски сукоб не би прелио у РС. Инцко, који је све зачувао, био је најавио да ће сам повући поништење одлуке ЦИК-а, па онда затражио да уставни суд поништи његову одлуку, да би на крају хрватски проблем одложио за вријеме после формирања Савјета министара БиХ. Напетост између Сарајева и (западног) Мостара подсећа на ону с јесени 1993, па опет ваља очекивати америчко-њемачку измиритељску акцију. Вашингтонски споразум ће се сада звати “Берлински” као симболичан доказ да је Европа преузела бригу о БиХ. Напокон, вријеме је да ПИК против Инцка примјени бонска овлашћења због његовог личног доприноса

Пише: Ненад Кеџмановић
понедељак, 25 јул 2011 12:58

дестабилизацији БиХ. Златков и Патриков удио у производњи ове кризе треба да процијени ЕУ. Али, шта ако је испровоцирана криза само планирани алиби за нову туру америчког наметања старих бошњачких фантазија о јединственој Босни у новој есдепеовско-ес деаовској верзији? Издржаћемо, имамо искуства, а Русија и Европа су на нашој страни.

(Прес РС, 19.07.2011.)